

Introduktion

Jeg sidder på denne varme eftermiddag, onsdag d. 22 juni, i godt selskab med en kop kaffe, Oscar Peterson i høretelefonerne og besluttede mig for at dele lidt overordnede tanker om mit jazz & filosofi projekt (som man kan læse meget mere om på min [hjemmeside](#)).

Og jeg tænker, at det mest overordnede spørgsmål, samt det spørgsmål, som jeg fornemmer er mest relevant for nye interesserede i dette projekt, er følgende:

- Hvorfor filosofere over jazz?

Så det er simpelthen dagens blogtema og på mange måder hele baggrunden for, hvorfor jeg har kastet mig ud i mit jazz-filosofi projekt.

Jeg vil starte med at sige, at jeg var meget skeptisk overfor det at intellektualisere jazzen i mange år. Ja, faktisk lige fra dengang, da jeg hørte Django Reinhardts fantastiske guitaraspil for første gang.

Jeg havde den klare opfattelse, at jazzen udelukkende skulle være et spontant og frit område, hvor alle besværlige overvejelser var forment adgang. Også stærkt inspireret af Djangos livsstil: sigøjneren der rejste rundt fra sted til sted, spillede dag og nat og som intet kendte til musikteori.

Men det ændrede sig ret pludseligt, da jeg stødte på Nietzsches filosofi under et studieophold i Frankrig: Nietzsche kombinerer nemlig det intellektuelle og det kunstneriske i både stil og indhold - og det er helt vild, hvad det samspil kan skabe.

Aristoteles

Men tilbage til temaet: hvorfor filosofere over jazzen?

Hvis vi tager fat i gode gamle Aristoteles, så har han to udtalelser om filosofi, som næsten er blevet selve filosofiens definition:

- 1) Filosofi er undren
- 2) Filosofi har ikke et konkret genstandsfelt (dvs. filosofien skal undre sig over alt(!))

Filosoffen skal undre sig over, hvad han/hun nu finder vigtigt/spændende/interessant og kan derfor kaste sig over hvad som helst. Det er både filosofiens styrke og svaghed.

Svagheden (og en ofte hørt kritik) er, at filosofien er useriøs og ikke tjener noget formål, netop fordi den ikke er forpligtet

på at undersøge et bestemt (og for samfundet ofte gavnligt) område.

Styrken ved filosofien ligger i dens frihed i forhold til genstandsfelt. Herved kan filosofien netop grave noget uforudset frem, drage nogle originale paralleller og betone nogle spændende sammenhænge.

Så hvorfor filosofere over jazz? Ved at inddrage jazz i filosofi, mener jeg, at man kan synliggøre nogle ellers meget abstrakte pointer. Altså give de abstrakte tanker en konkret form.

Eksempel

Eksempelvis kan et jazznummer meget konkret vise et frugtbart samspil mellem de to modsætninger: det strukturerede og det frie:

I et jazz nummer er der en konkret form: som regel 32 takter, et tema, harmonisammensætning. Men der er også rum for improvisationen, hvor alle de indlærte skalaer, harmonier og rytmer sættes sammen spontant og umiddelbart - med helt uforudsigelige resultater.

Afslutning

Så jazzen kan eksemplificere et klassisk filosofisk dilemma, de fleste af os nok kender: hvor meget i vores liv skal struktureres og hvor meget skal overlades til improvisationen?

Det var et lille eksempel på, hvad jazzen kan gøre for filosofien. En anden gang må jeg skrive lidt om hvad filosofien kan gøre for jazzen - det må være på sin plads.